

32002D1600

10.9.2002

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

L 242/1

**ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY č. 1600/2002/ES
ze dne 22. července 2002
o šestém akčním programu Společenství pro životní prostředí**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 175 odstavce 3 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽³⁾,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽⁴⁾, na základě společného znění přijatého dohodovacím výborem dne 1. května 2002,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Čisté a zdravé životní prostředí je zásadní pro blahobyt a prosperitu společnosti, přičemž pokračující globální růst povede k dalším tlakům na životní prostředí.
- (2) Pátý akční program Evropského společenství pro životní prostředí „Směrem k udržitelnému rozvoji“ skončil dne 31. prosince 2000 a přinesl řadu významných zlepšení.
- (3) Splnění environmentálních úkolů a cílů již stanovených Společenstvím vyžaduje nepřetržité úsilí a existuje potřeba Šestého akčního programu pro životní prostředí (dále jen „program“), který je stanoven tímto rozhodnutím.

- (4) Stále přetrvává množství závažných environmentálních problémů a objevují se problémy nové, které vyžadují další činnost.
- (5) Vytváření přístupu k ochraně lidského zdraví a životního prostředí vyžaduje větší zaměření na prevenci a na uplatňování zásady předběžné opatrnosti.
- (6) Podmínkou udržitelného rozvoje je obezřetné využívání přírodních zdrojů a ochrana globálního ekosystému společně s hospodářskou prosperitou a vyváženým sociálním rozvojem.
- (7) Program je zaměřen na vysokou úroveň ochrany životního prostředí a lidského zdraví a na všeobecné zlepšení životního prostředí a kvality života, stanoví priority pro oblast životního prostředí strategie udržitelného rozvoje a má být zohledněn při návrzích činností v rámci této strategie.
- (8) Program je zaměřen na přerušování vazby mezi environmentálními tlaky a hospodářským růstem při zachování souladu se zásadou subsidiarity a respektování rozmanitosti podmínek nejrůznějších regionů Evropské unie.
- (9) Program stanoví environmentální priority pro reakci Společenství zaměřené zejména na změnu klimatu, na přírodu a biologickou rozmanitost, životní prostředí, lidské zdraví a kvalitu života, a přírodní zdroje a odpady.
- (10) Pro každou z těchto oblastí jsou určeny klíčové cíle a určité úkoly a podniká se řada činností s ohledem na dosažení uvedených úkolů. Tyto cíle a úkoly představují úroveň provádění nebo splnění, které má být dosaženo.
- (11) Programové cíle, priority a činnost programu by měly přispět k udržitelnému rozvoji v kandidátských zemích a usilovat o zajištění ochrany přírodního bohatství těchto zemí.
- (12) Při řešení environmentálních problémů hrají základní roli právní předpisy a prioritou se stává plné a správné provádění stávajících právních předpisů. Zároveň by měly být zohledněny i další možnosti naplnění environmentálních cílů.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 154 E, 29.5.2001, s. 218.

⁽²⁾ Úř. věst. C 221, 7.8.2001, s. 80.

⁽³⁾ Úř. věst. C 357, 14.12.2001, s. 44.

⁽⁴⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 31. května 2001 (Úř. věst. C 47 E, 21.2.2002, s. 113), společný postoj Rady ze dne 27. září 2001 (Úř. věst. C 4, 7.1.2002, s. 52) a rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 17. ledna 2002 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku). Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 30. května 2002 a rozhodnutí Rady ze dne 11. června 2002.

- (13) Program by měl podporovat proces integrace environmentálních zájmů do všech politik a činností Společenství v souladu s článkem 6 Smlouvy za účelem omezení tlaků na životní prostředí pocházejících z různých zdrojů.
- (14) K dosažení nutných změn jak ve výrobních vzorcích, tak ve vzorcích veřejné a soukromé spotřeby, které negativně ovlivňují stav a vývoj životního prostředí, je nutný strategický integrovaný přístup, zahrnující nové způsoby oslovování trhu, včetně občanů, podniků a dalších stran. Tento přístup by měl podpořit udržitelné využívání a nakládání s půdou a s moří.
- (15) Pro úspěch programu jsou důležitá ustanovení umožňující přístup k environmentálním informacím a právu a ustanovení umožňující účast veřejnosti na tvorbě politik.
- (16) Tematické strategie zohlední škálu možností a nástrojů nezbytných k vyřešení řady složitých otázek, které vyžadují široký a komplexní přístup, a navrhnou nezbytná opatření, do kterých tam, kde je to vhodné, zapojí Evropský parlament a Radu.
- (17) Vědci se shodují, že lidská činnost způsobuje zvýšení koncentrací skleníkových plynů, což vede k většímu globálnímu oteplování a k narušení klimatu.
- (18) Důsledky změny klimatu pro lidskou společnost a pro přírodu jsou vážné a musí být zmírněny. Opatření vedoucí ke snížení emisí skleníkových plynů lze provést bez snížení úrovně růstu a prosperity.
- (19) Bez ohledu na úspěšnost opatření vedoucích ke zmírnění změny klimatu je nutné, aby se společnost na vlivy změny klimatu adaptovala a připravila.
- (20) Zdravé a rovnovážné přírodní systémy jsou základem pro zachování života na naší planetě.
- (21) Lidská činnost vytváří závažný tlak na přírodu a biologickou rozmanitost. Je nezbytné přijmout opatření k potlačení takových tlaků, které vyvolává především znečištění, zavádění cizích druhů, možné nebezpečí vznikající z uvolňování geneticky modifikovaných organismů a způsob využívání půdy a moří.
- (22) Půda, která je vyčerpatelem zdrojem, je vystavena environmentálnímu tlaku.
- (23) Přes zlepšení norem pro oblast životního prostředí je stále větší pravděpodobnost, že existuje spojení mezi zhoršováním životního prostředí a určitými lidskými omezeními. Proto je důležité zaměřit se na možné rizikové faktory, jakými jsou například emise a nebezpečné chemikálie, pesticidy a hluk.
- (24) Jsou nezbytné širší vědomosti o možných negativních vlivech vznikajících při použití chemikálií a odpovědnost za poskytování informací nezbytných k vytvoření takových vědomostí by měli nést výrobci, dovozci a uživatelé.
- (25) Nebezpečné chemikálie by měly být nahrazeny chemikáliemi bezpečnějšími nebo bezpečnějšími alternativními technologiemi, které nezahrnují použití chemikálií, s cílem snížit rizika pro zdraví člověka a pro životní prostředí.
- (26) Pesticidy by měly být používány udržitelným způsobem, s cílem minimalizovat negativní vlivy na lidské zdraví a na životní prostředí.
- (27) V městském prostředí žije okolo 70 % populace, je proto nutné vyvinout mimořádné úsilí k zajištění lepšího životního prostředí a kvality života ve městech.
- (28) Kapacita naší planety je omezená, nemůže pokrýt rostoucí poptávku po přírodních zdrojích a nemůže absorbovat emise a odpad pocházející z využívání těchto zdrojů. Existují důkazy, že současná poptávka přesahuje ve více případech únosnost životního prostředí.
- (29) Objemy odpadů ve Společenství, z nichž podstatné množství tvoří odpady nebezpečné, stále rostou, což vede ke ztrátě zdrojů a ke zvýšeným rizikům znečištění.
- (30) Hospodářská globalizace vede ke stále větší nutnosti přijmout mezinárodní environmentální opatření včetně dopravních politik a vyžaduje nové reakce Společenství v oblasti politických strategií týkajících se obchodu, rozvoje a vnějších záležitostí, které umožní udržitelný rozvoj v dalších zemích. Dobrá kontrola by měla k tomuto cíli přispívat.
- (31) Obchod, mezinárodní investiční toky a exportní úvěry by měly pozitivněji přispívat k další ochraně životního prostředí a k udržitelnému rozvoji.
- (32) Tvorba environmentální politiky má vzhledem ke složitosti problémů být založena na nejlepších dostupných vědeckých a hospodářských analýzách a na znalosti stavu a vývoje životního prostředí v souladu s článkem 174 Smlouvy.
- (33) Informace určené tvůrcům politik, zúčastněným stranám a široké veřejnosti musí být relevantní, průhledné, aktuální a snadno srozumitelné.
- (34) Pokrok při plnění environmentálních cílů je třeba měřit a hodnotit.

(35) Na základě analýzy stavu životního prostředí, po zvážení pravidelných informací poskytovaných Evropskou agenturou pro životní prostředí, by měl být v polovině období programu přezkoumán dosažený pokrok a měla by být posouzena nutnost změny orientace programu,

ROZHODLY TAKTO:

Článek 1

Oblast působnosti programu

1. Toto rozhodnutí stanoví akční program Společenství pro životní prostředí (dále jen „program“). Je zaměřen na klíčové environmentální cíle a priority, vychází z posouzení stavu životního prostředí a převažujících současných směrů jeho vývoje a zahrnuje nově vznikající problémy, které vyžadují zásah Společenství. Program by měl podporovat integrace otázek týkajících se ochrany životního prostředí do všech politických strategií Společenství a měl by přispívat k dosažení udržitelného rozvoje v rámci Společenství stávajícího i po rozšíření. Program dále zajišťuje nepřetržité úsilí o dosažení již stanovených environmentálních cílů a úkolů Společenství.

2. Program stanoví klíčové environmentální cíle, kterých má být dosaženo. Kde je to vhodné, stanoví úkoly a časové plány. Cíle a úkoly by měly být splněny před skončením programu, není-li stanoveno jinak.

3. Program zahrnuje období 10 let ode dne 22. července 2002. Příslušné podněty v různých politických oblastech s cílem naplnit programové cíle sestávají ze škály opatření, která zahrnují právní předpisy a strategické přístupy stanovené v článku 3. Tyto iniciativy by měly být představeny postupně a nejpozději do čtyř let od přijetí tohoto rozhodnutí.

4. Cíle odpovídají klíčovým prioritám v oblasti životního prostředí, které musí Společenství řešit v těchto oblastech:

- změna klimatu,
- příroda a biologická rozmanitost,
- životní prostředí a lidské zdraví a kvalita života,
- přírodní zdroje a odpady.

Článek 2

Zásady a obecné cíle

1. Program tvoří rámec environmentální politiky Společenství během trvání programu s cílem zajistit vysoký stupeň ochrany, přičemž zohledňuje zásadu subsidiarity a odlišnosti situací v různých regionech Společenství, a dosáhnout přerušeni vazby mezi environmentálními tlaky a hospodářským růstem. Je založen

zejména na zásadě „znečišťovatel platí“, na zásadě předběžné opatrnosti a preventivní akce a na zásadě nápravy znečištění u zdroje.

Program tvoří základ pro rozměr ochrany životního prostředí v rámci Evropské strategie udržitelného rozvoje a přispívá k integraci environmentálních otázek do všech politik Společenství, mezi jiným stanovením environmentálních priorit pro strategii.

2. Cíle programu jsou:

- zdůraznit změnu klimatu jako výjimečnou výzvu v příštích 10 letech a dále a přispět k dlouhodobému cíli stabilizovat koncentrace skleníkových plynů v atmosféře na úrovni zabránující nebezpečnému antropogennímu narušení klimatického systému. Dlouhodobým cílem programu tedy je maximální zvýšení globální teploty o 2 °C nad hodnoty z předindustriálního období a udržet koncentrace CO₂ pod 550 ppm. Z dlouhodobého hlediska si tento cíl pravděpodobně vyžádá globální snížení emisí skleníkových plynů o 70 % ve srovnání s rokem 1990, jak určil Mezivládní panel pro klimatické změny (IPCC),
- ochrana, zachování, obnovení a rozvoj fungování přírodních systémů, přírodních stanovišť, planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů za účelem zastavit rozšiřování pouští a ztrátu biologické rozmanitosti, včetně rozmanitosti genetických zdrojů, a to jak v rámci Evropské unie, tak v globálním měřítku,
- přispět k vysoké úrovni kvality života a sociálního blahobytu občanů zajištěním životního prostředí, ve kterém stupeň znečištění nemá škodlivé účinky na zdraví člověka a na životní prostředí, a podporou udržitelného rozvoje měst,
- efektivnější využívání zdrojů a lepší nakládání se zdroji a s odpady, které přinese udržitelnější výrobní a spotřební vzorce, a tím přeruší vazby mezi využíváním zdrojů a tvorbou odpadu od míry hospodářského růstu, za účelem zajistit, aby spotřeba obnovitelných a neobnovitelných zdrojů nepřesáhla míru únosnosti životního prostředí.

3. Program zajistí, aby k naplnění environmentálních cílů, které mají být zaměřeny především na dosažení výsledků v oblasti ochrany životního prostředí, byly využity nejefektivnější a nejvhodnější dostupné prostředky podle zásad stanovených v odstavci 1 a podle strategických přístupů stanovených v článku 3. Je třeba se plně soustředit na zajištění toho, aby při tvorbě environmentálních politik Společenství byl využíván integrovaný přístup a veškeré dostupné možnosti a nástroje, přičemž se zohlední regionální a místní rozdíly, jakož i ekologicky citlivé oblasti, s důrazem na:

- rozvoj evropských podnětů ke zvýšení uvědomění občanů a místních orgánů,

- obsáhlý dialog se zúčastněnými, zvýšení environmentálního uvědomění veřejnosti a účasti veřejnosti v této oblasti,
- analýzu přínosů a nákladů, při zohlednění potřeby mezinárodního sdílení environmentálních nákladů,
- nejlepší dostupné vědecké důkazy a další zlepšování vědeckých poznatků pomocí výzkumu a technologického rozvoje,
- údaje a informace o stavu a směrech vývoje životního prostředí.

4. Program podporuje plnou integraci požadavků na ochranu životního prostředí do všech politik a činností Společenství tím, že stanoví environmentální cíle a, kde je to vhodné, úkoly a časové plány, které mají být v příslušných oblastech politiky zohledněny.

Dále by ve prospěch ochrany životního prostředí navrhovaná a přijatá opatření měla být v souladu s cíli hospodářské a sociální oblasti udržitelného rozvoje a naopak.

5. Program podporuje přijetí politik a přístupů, které přispívají k dosažení udržitelného rozvoje v zemích kandidujících na přijetí (dále jen „kandidátské země“) a které jsou založeny na předávání a uplatňování zkušeností. Proces rozšíření by měl udržovat a chránit přírodní bohatství kandidátských zemí, jako například bohatství biologické rozmanitosti, a měl by zachovat a posílit udržitelné výrobní a spotřební vzorce, vzorce využití území a systém přepravy šetrný k životnímu prostředí pomocí:

- integrace požadavků na ochranu životního prostředí do programů Společenství včetně těch, které se týkají rozvoje infrastruktury,
- podpory přemístění čistých technologií do kandidátských zemí,
- obsáhlého dialogu a výměny zkušeností s národními a místními správními orgány v kandidátských zemích, týkajících se udržitelného rozvoje a zachování přírodního bohatství těchto zemí,
- spolupráce s občanskou společností, nevládními organizacemi pro ochranu životního prostředí a s podniky v kandidátských zemích s cílem napomoci zvýšení občanské uvědomělosti a účasti v této oblasti,
- podpory mezinárodních finančních institucí a soukromého odvětví při zavádění a respektování poznatků v oblasti ochrany životního prostředí v kandidátských zemích a k přikládání náležitě pozornosti integrace problematiky životního prostředí do činností hospodářského odvětví.

6. Program podporuje:

- pozitivní a konstruktivní roli Evropské unie jako vedoucího partnera v ochraně životního prostředí v globálním měřítku a ve snaze o dosažení udržitelného rozvoje,

- rozvoj globálního partnerství pro životní prostředí a udržitelný rozvoj,

- integrace problematiky životního prostředí a environmentálních cílů do všech aspektů vnějších vztahů Společenství.

Článek 3

Strategické přístupy k naplnění environmentálních cílů

Cíle stanovené v tomto programu jsou dosahovány, mezi jiným, těmito prostředky:

1. Rozvoj nových právních předpisů Společenství a změny stávajících právních předpisů, kde je to vhodné;
2. Podpora efektivnějšího provádění a prosazování právních předpisů Společenství v oblasti ochrany životního prostředí, aniž je dotčeno právo Komise zahájit řízení ve věci porušení. To vyžaduje:
 - zvýšená opatření ke zlepšení respektování předpisů Společenství o ochraně životního prostředí a sankce za jejich porušení,
 - podporu zlepšených norem pro povolování, kontrolu, sledování a vymáhání v členských státech,
 - systematictější přezkum uplatňování právních předpisů v oblasti životního prostředí v členských státech,
 - zlepšení výměny informací týkajících se nejlepších uplatňovaných praktik včetně využití Evropské sítě pro zavádění a provádění environmentálních právních předpisů (sít' IMPEL) v rámci jejich pravomocí;
3. Další úsilí o integraci požadavků na ochranu životního prostředí do přípravy, definování a provádění politik a činností Společenství v různých oblastech politiky. Je nutné vyvíjet další úsilí v různých odvětvích včetně zohlednění specifických environmentálních cílů, úkolů, časových plánů a ukazatelů pro tato odvětví. To vyžaduje:
 - zajistit, aby strategie Rady na integraci do různých politik, byla převedena v účinná opatření a přispívala k provádění environmentálních cílů a dosažení cílů tohoto programu,
 - před přijetím opatření v hospodářské a sociální oblasti zvážit, zda přispívají k cílům, úkolům a časovému rámci programu a zda jim odpovídají,
 - stanovit vhodné pravidelné vnitřní mechanismy v institucích Společenství, při plném zohlednění nutnosti podpory průhlednosti a přístupu k informacím, které zajistí plný odraz problematiky životního prostředí v politických podnětech Komise, včetně odpovídajících rozhodnutí a návrhů právních předpisů,

- pravidelné monitorování procesu integrace do jednotlivých odvětví pomocí příslušných ukazatelů vypracovaných, kde je to možné, na základě společné metodologie pro každé odvětví, a předkládání zpráv o tomto procesu,
 - další integrace environmentálních kritérií do programů financování Společenstvím, aniž jsou dotčena stávající kritéria,
 - plné a účinné využití a zavádění posuzování vlivů na životní prostředí a posuzování environmentální strategie,
 - zohlednění cílů tohoto programu v budoucích přezkumech finančního výhledu pro finanční nástroje Společenství;
4. Podpora udržitelných výrobních a spotřebních vzorců pomocí účinného uplatňování zásad stanovených v článku 2, s cílem mezinárodně sdílet jak negativní, tak pozitivní vlivy na životní prostředí pomocí využití různých nástrojů, včetně nástrojů hospodářských a tržních. To vyžaduje mezi jiným:
- podporu reformy dotací, které mají významný negativní vliv na životní prostředí a nejsou slučitelné s udržitelným rozvojem, mimo jiné zřízením seznamu kritérií, pomocí přezkumu v polovině období, který umožní registraci takových dotací s negativním vlivem na životní prostředí s cílem postupně tyto dotace zrušit,
 - analýzu environmentální účinnosti obchodovatelných environmentálních povolení jako generického nástroje a práv k jejich vystavování na životní prostředí s ohledem na propagování a zavádění jejich použití, kde je to možné,
 - propagovat a podněcovat využití fiskálních opatření, jako například daní a podpůrných environmentálních opatření, na vhodné národní úrovni nebo na úrovni Společenství,
 - propagovat integraci požadavků na ochranu životního prostředí při normalizační činnosti;
5. Zlepšení spolupráce a partnerství s podniky a jejich zastupujícími orgány a zapojení sociálních partnerů, spotřebitelů a jejich organizací, kde je to vhodné, s ohledem na zlepšení úspěchů v oblasti ochrany životního prostředí dosažených podniky a s cílem zaměřit se na udržitelné výrobní vzorce. To vyžaduje:
- podporu přístup integrované výrobní politiky v celém programu, která podpoří přihlížení k požadavkům na ochranu životního prostředí během celého životního cyklu výrobků, a podporu většího rozšíření používání výrobních procesů a výrobků šetrných k životnímu prostředí,
 - podpora širšího využití systému Společenství řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS) ⁽¹⁾ a rozvoj podniků pro společnost je zveřejnění přísných a nezávislých ověřených zpráv o stavu, opatřeních a účinnosti kroků uskutečněných v oblasti ochrany životního prostředí nebo v oblasti udržitelného rozvoje,
- zřídit pomocný program, který se zaměří na pomoc podnikům vyhovět stanoveným požadavkům a který poskytne zvláštní pomoc malým a středním podnikům,
 - stimulovat zavedení systému odměn pro podniky dosahující úspěchů v oblasti ochrany životního prostředí,
 - stimulovat inovaci výrobků s cílem uvádět na trh výrobky šetrné k životnímu prostředí také pomocí lepšího šíření výsledků programu LIFE ⁽²⁾,
 - podnítit přijímání dobrovolných závazků nebo dohod zaměřených na dosažení jasných environmentálních cílů, včetně stanovení postupů v případě jejich nesplnění;
6. Zajistit, aby jednotliví spotřebitelé, podniky a veřejné orgány v rolích kupců byli lépe informováni o dopadu výrobních procesů a výrobků na životní prostředí s cílem dosáhnout udržitelných spotřebních vzorců. To vyžaduje:
- podporu užívání ekoznaček a dalších forem informací a označování týkajících se ochrany životního prostředí, které umožní spotřebitelům porovnat dopady výrobků stejného druhu v oblasti ochrany životního prostředí,
 - podpora používání vlastního prohlášení výrobců o vzniklých environmentálních dopadech a předcházení klamným informacím,
 - propagovat při zadávání veřejných zakázek environmentální politiku, která umožňuje zohlednit charakteristiku životního prostředí a možnou integraci problematiky životního cyklu z hlediska životního prostředí, včetně výrobní fáze, při postupech zadávání veřejných zakázek, přičemž jsou respektována pravidla Společenství pro hospodářskou soutěž a vnitřní trh, a obecné pokyny pro tuto politiku jsou založeny na nejlepších praktikách uplatňovaných v této oblasti, a zahájení procesu přezkoumání ekologických kritérií politiky zadávání veřejných zakázek v institucích Společenství;
7. Podpora integrace problematiky životního prostředí do finančního odvětví. To vyžaduje:
- zvážení dobrovolných kroků ve spolupráci s finančním odvětvím, což zahrnuje vytvoření obecných pokynů pro integraci údajů týkajících se environmentálních nákladů v ročních finančních zprávách společností a výměnu informací mezi členskými státy o nejlepších praktikách uplatňovaných ve finanční politice,

(1) Nařízení (ES) č. 761/2001 Evropského parlamentu a Rady ze dne 19. března 2001 o dobrovolné účasti organizací v systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS) (Úř. věst. L 114, 24.4.2001, s. 1).

(2) Nařízení (ES) č. 1655/2000 Evropského parlamentu a Rady ze dne 17. července 2000 o finančním nástroji pro životní prostředí (LIFE) (Úř. věst. L 192, 28.7.2000, s. 1).

- vyzvat Evropskou investiční banku, aby posílala integraci environmentálních cílů a zohlednění problematiky životního prostředí do svých úvěrových činností, především s ohledem na podpoření udržitelného rozvoje v kandidátských zemích,
 - propagovat integraci environmentálních cílů a zohlednění problematiky životního prostředí do činností dalších finančních institucí, například Evropské banky pro obnovu a rozvoj;
8. Vytvoření systému odpovědnosti Společenství, což vyžaduje mezi jiným:
- legislativu týkající se odpovědnosti za škody na životním prostředí;
9. Zlepšení spolupráce a partnerských vztahů se spotřebitelskými organizacemi a nevládními organizacemi, podporou lepšího pochopení problematiky životního prostředí evropskými občany a účasti při řešení této problematiky, což vyžaduje:
- zajistit přístup k informacím, účasti a právu urychlenou ratifikací Aarhuské úmluvy ⁽¹⁾ Společenstvím a členskými státy,
 - podpořit snazší přístup občanů k informacím o stavu životního prostředí a jeho vývoji v souvislosti s vývojovými směry v hospodářské, sociální a zdravotní oblasti,
 - všeobecné zvýšení environmentálního uvědomění,
 - vypracovat všeobecná pravidla a principy pro dobré řízení oblasti životního prostředí v rámci procesu dialogu;
10. Napomáhání a podpora účinného a udržitelného využívání a nakládání s půdou a moři s ohledem na problematiku životního prostředí. To vyžaduje, při plném respektování zásady subsidiarity, tyto kroky:
- podpora užívání nejlepší praxe s ohledem na udržitelné územní plánování, které zohledňuje specifické regionální okolnosti a klade důraz zejména na integrovaný program řízení pobřežních zón,
 - podpora užívání nejlepší praxe a sítě podporující výměnu zkušeností při dosahování udržitelného rozvoje zejména v městských oblastech, mořských, pobřežních a horských oblastech, mokřadových oblastech a v dalších citlivých přírodních oblastech,
 - posílení využívání agro-environmentálních opatření, zahrnout do nich větší počet zdrojů a rozšířit jejich pole působnosti v rámci společné zemědělské politiky,
 - podpora členských států, aby zvážily užití regionálního plánování jako nástroje, který zajistí občanům zlepšení ochrany životního prostředí, a podpořit výměnu zkušeností při dosahování udržitelného rozvoje na regionální úrovni zejména v městských oblastech a v hustě osídlených oblastech.

⁽¹⁾ Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně ve věcech životního prostředí, Aarhus, 25. června 1998.

Článek 4

Tematické strategie

1. Činnosti podle článků 5 až 8 zahrnují rozvoj tematických strategií a posouzení stávajících strategií s ohledem na přednostní problémy v oblasti ochrany životního prostředí, které vyžadují globální přístup. Tyto strategie mají zahrnovat určení návrhů, které jsou nezbytné k dosažení cílů stanovených v programu, a předvídaných postupů k jejich přijetí. Tyto strategie jsou předloženy Evropskému parlamentu a Radě a, kde je to vhodné, mají formu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, které je přijato v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy. Návrhy právních předpisů, podléhající právnímu základu návrhů, které vzejdou z těchto strategií, se přijmou v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy.

2. Tematické strategie mohou obsahovat přístupy stanovené v článku 3 a v článku 9 a odpovídající jakostní i množství environmentální cíle a časové plány, podle kterých mohou být předpokládána opatření měřena a hodnocena.

3. Tematické strategie mají být vytvářeny a prováděny po poradách se zúčastněnými stranami, například nevládními organizacemi, podniky, dalšími sociálními partnery a veřejnými správními orgány, přičemž by měla být v rámci tohoto postupu zajištěna, kde je to vhodné, porada s kandidátskými zeměmi.

4. Tematické strategie mají být předkládány Evropskému parlamentu a Radě nejpozději do 3 let od přijetí tohoto programu. Zpráva z poloviny období, ve které Komise zhodnotí pokrok dosažený při zavádění programu, bude obsahovat přezkoumání tematických strategií.

5. Komise podává každoročně Evropskému parlamentu a Radě zprávu o pokrocích dosažených při rozvoji a provádění strategií a o jejich účinnosti.

Článek 5

Cíle a prioritní oblasti činnosti pro řešení problému změny klimatu

1. Cíle stanovené v článku 2 mají být naplněny sledováním těchto cílů:

- ratifikace Kjótského protokolu k rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu a dosažení jeho vstupu v platnost do roku 2002, a naplnění závazku přijatého v Kjótu o snížení emisí do let 2008 až 2012 o 8 % v porovnání k hodnotám z roku 1990 pro Evropské společenství jako celek, v souladu se závazky jednotlivých členských států o snížení emisí stanovených v závěrech Rady ze dne 16. a 17. června 1998,

- do roku 2005 uskutečnit viditelný pokrok v naplňování závazků přijatých podle Kjótského protokolu,

- vybudovat důvěryhodnou pozici Společenství, ze které může obhájit mezinárodní dohodu o přísnějších cílech ke snížení emisí pro druhé období přijímání závazků, které je stanoveno v Kjótském protokolu. Tato dohoda by měla směřovat k výraznému omezení emisí, přičemž se plně přihlíží mezi jiným k výsledkům třetí hodnotící zprávy IPCC a bere se v úvahu nutnost směřovat ke globálně vyrovnané distribuci emisí skleníkových plynů.
2. Tyto cíle jsou naplňovány mimo jiné pomocí těchto prioritních činností:
- i) provádění mezinárodních závazků týkajících se klimatu, včetně Kjótského protokolu, pomocí:
- zhodnocení výsledků Evropského programu pro změnu klimatu a na jeho základě přijetím účinných společných a koordinovaných politických linií a opatření, kde je to vhodné, pro různá odvětví, které budou doplňovat vnitrostátní opatření členských států;
 - směřování k vytvoření rámce Společenství pro rozvoj efektivního obchodování s emisemi CO₂ s možností jeho rozšíření na další skleníkové plyny;
 - zlepšení monitorování skleníkových plynů a pokroků v naplňování závazků členských států přijatých podle vnitřní dohody o podílu na škodách;
- ii) snížení emisí skleníkových plynů v energetickém odvětví:
- co nejrychlejší vypracováním přehledu a následným přezkoumáním dotací, které maří účinné a udržitelné využívání energie, s cílem postupně takové dotace zrušit;
 - podpořením přechodu k obnovitelným palivům a fosilním palivům s nižším obsahem uhlíku pro výrobu elektrické energie;
 - podpořením využití obnovitelných energetických zdrojů i pomocí podpůrných opatření, i na místní úrovni, s ohledem na naplnění orientačního cíle 12 % z celkového využití energie do roku 2010;
 - zavedením podpůrných opatření ke zvýšení kombinované výroby tepla a elektřiny a prováděním opatření, jejichž cílem je zdvojnásobení celkového podílu kombinované výroby tepla a elektřiny ve Společenství jako celku na 18 % z celkové hrubé produkce elektřiny;
 - předcházením vzniku emisí metanu, které pocházejí z výroby a z distribuce energie, a jejich snížením;
- f) podporováním energetické účinnosti;
- iii) snížení emisí skleníkových plynů v dopravním odvětví:
- určením a přijetím specifických opatření vedoucích ke snížení emisí skleníkových plynů vznikajících vlivem letecké dopravy, jestliže o takovém opatření Mezinárodní organizace pro civilní letectví nerozhodne do roku 2002;
 - určením a přijetím specifických opatření vedoucích ke snížení emisí skleníkových plynů vznikajících vlivem námořní dopravy, jestliže o takovém opatření Mezinárodní námořní organizace nerozhodne do roku 2003;
 - podporou přesunu k efektivnějším a čistším formám dopravy a zároveň k lepší organizaci a logistice dopravy;
 - vyzváním Komise, v souvislosti s cílem Evropského společenství snížit emise skleníkových plynů o 8 %, k předložení do konce roku 2002 sdělení o množstevních environmentálních cílech pro udržitelný přepravní systém;
 - určením a přijetím dalších specifických opatření, společně s příslušnými právními předpisy, vedoucích ke snížení emisí skleníkových plynů vznikajících vlivem motorových vozidel včetně N₂O;
 - podporou rozvoje a využití alternativních paliv a vozidel s nízkou spotřebou paliv za účelem podstatného a postupného zvyšování jejich podílu;
 - podporou opatření, která zohlední plné environmentální náklady v ceně přepravy;
 - oddělením propojení mezi hospodářským růstem a požadavky kladenými na přepravu s cílem snížit environmentální dopad;
- iv) snížení emisí skleníkových plynů v průmyslové výrobě:
- podporou zavádění ekologicky efektivních metod a technik do průmyslové výroby;
 - rozvojem prostředků, které napomohou malým a středním podnikům přizpůsobit, inovovat a zlepšit jejich výkonnost;
 - podporou rozvoje alternativ, které jsou s ohledem na životní prostředí zdravější a jsou technicky proveditelné, včetně ustanovení opatření Společenství, a, kde je to vhodné a proveditelné, postupným zastavením výroby a snížením používání průmyslových fluorovaných plynů HFC (hydrofluoruhlodíky), PFC (perfluoruhlodíky) a SF₆ (fluorid sírový), s cílem snížit emise těchto plynů;
- v) snížení emisí skleníkových plynů v dalších odvětvích:
- podporou energetické hospodárnosti, zejména pro vytápění, klimatizování a rozvod teplé užitkové vody, ve stavebních návrzích;

- b) zohledněním nutnosti snížit emise skleníkových plynů, zároveň s dalším zohledněním problematiky životního prostředí, ve společné zemědělské politice a ve strategii Společenství pro nakládání s odpady;
- vi) využití další vhodných nástrojů, jakými je například:
- a) podpora využití fiskálních opatření, včetně vhodného rámce Společenství pro energetickou daň ve vhodném čase, s ohledem na podpoření přechodu k hospodárnějšímu využití energie, k čistším formám energie a přepravy a na podpoření technologické inovace;
- b) podpora uzavírání environmentálních dohod o snížení emisí skleníkových plynů s průmyslovým odvětvím;
- c) zajistit, aby se změna klimatu stala hlavním tématem politických linií Společenství pro výzkum a technologický rozvoj a pro národní programy výzkumu.

3. Vedle opatření vedoucích ke zmírnění změny klimatu by mělo Společenství připravit opatření zaměřená na přizpůsobení důsledkům změny klimatu pomocí:

- přezkum politik Společenství, zejména těch, které se vztahují ke změně klimatu, aby bylo toto nezbytné přizpůsobení přiměřeně zohledněno v investičních rozhodnutích,
- podpora vytvoření regionálních modelů a posudků klimatu jak k přípravě regionální opatření k přizpůsobení, týkající se například správy vodních zdrojů, zachování biologické rozmanitosti, zastavení vzniku pouští a povodní, tak i podpora zvýšení environmentálního uvědomění občanů a podniků.

4. Musí být zajištěno zohlednění problematiky změny klimatu v rámci rozšíření Společenství. To mezi jiným vyžaduje tyto akce vůči kandidátským zemím:

- podporovat vybudování struktur pro provádění domácích opatření za využití mechanismů z Kjóta a pro zlepšení monitorování emisí a pro zlepšení podávání zpráv o emisích,
- podněcovat vytvoření více udržitelného přepravního a energetického odvětví,
- zajistit další posílení spolupráce s kandidátskými zeměmi v problematice změny klimatu.

5. Boj proti změně klimatu vytvoří nedílnou součást politiky vnějších vztahů Evropské unie a představuje jednu z priorit v politice udržitelného rozvoje. To vyžaduje soustředěné a koordinované úsilí ze strany Společenství a jeho členských států zaměřené na:

- vybudování nezbytných struktur pomáhajících rozvojevým zemím a zemím s přechodnou ekonomikou, například pomocí podporování projektů v souvislosti s mechanismem

pro čistý rozvoj stanoveným v Kjótském protokolu a pomocí společného provádění,

- odpověď na určené potřeby přepravy a technologií,
- pomoc při zvládnání přizpůsobení změnám klimatu v daných zemích.

Článek 6

Cíle a prioritní oblasti činnosti pro ochranu přírody a biologické rozmanitosti

1. Cíle stanovené v článku 2 mají být naplněny sledováním těchto cílů:

- zastavení poklesu biologické rozmanitosti, čehož má být dosaženo do roku 2010, včetně předcházení a zmírnění vlivu invazivních cizích druhů a genotypů,
- ochrana a vhodná obnova přírody a biologické rozmanitosti před vlivem škodlivých znečišťujících emisí,
- zachování, vhodná obnova a udržitelné využívání mořského prostředí, pobřežních a mokřadních oblastí,
- zachování a vhodná obnova přírodních oblastí významné estetické hodnoty, včetně oblastí kultivovaných a citlivých,
- zachování druhů a stanovišť se zvláštním důrazem na předcházení roztržštění stanovišť,
- podpora udržitelného využívání půdy se zvláštním důrazem na předcházení vzniku půdní eroze, znehodnocování půdy, její kontaminace a vznikání pouští.

2. Tyto cíle jsou naplňovány pomocí těchto prioritních činností, při zohlednění zásady subsidiarity, na základě stávajících globálních a regionálních úmluv a strategií a plného provádění příslušných právních předpisů Společenství. Ekosystémový přístup, tak jak byl přijat v Úmluvě o biologické rozmanitosti ⁽¹⁾, je uplatňován, kdykoli je to vhodné:

- a) v oblasti biologické rozmanitosti:
- zajištění provádění a napomáhání monitorování a hodnocení strategie Společenství pro biologickou rozmanitost a příslušných plánů činnosti, také pomocí programu shromažďování údajů a informací, stanovení příslušných ukazatelů a podporování využívání nejlepších dostupných technik a nejlepší ekologické praxe,
 - podpora výzkumu biologické rozmanitosti, genetických zdrojů, ekosystémů a lidské činnosti,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 309, 13.12.1993, s. 1.

- vývoj opatření k posílení udržitelného využívání, udržitelné výroby a udržitelných investic ve vztahu k biologické rozmanitosti,
 - podpora soustavného hodnocení, dalšího výzkumu a spolupráce v oblasti problematiky ohrožených druhů,
 - podpora, na globální úrovni, rovného podílu na prospěchu plynoucím z využití genetických zdrojů k provedení článku 15 Úmluvy o biologické rozmanitosti o přístupu ke genetickým zdrojům pocházejícím z třetích zemí,
 - vývoj opatření zaměřených na předcházení a kontrolu invazivních cizích druhů, včetně cizích genotypů,
 - zřízení sítě Natura 2000 a zavedení nezbytných technických a finančních nástrojů a opatření nutných k jejímu plnému provádění a k ochraně druhů chráněných podle směrnice pro stanoviště a ptáky, které nespadají do oblastí sítě Natura 2000,
 - podpora rozšíření sítě Natura 2000 do kandidátských zemí;
- b) v oblasti živelních pohrom a katastrof:
- podpora koordinace na úrovni Společenství činností členských států v souvislosti s přírodními neštěstími a katastrofami, například pomocí vytvoření sítě pro výměnu zkušeností při uplatňování praxe a nástrojů pro jejich předcházení,
 - vývoj dalších opatření napomáhajících předcházení rizikům vážných havárií, zejména s důrazem na rizika spojená s produktovody, dobýváním nerostných surovin, námořní přepravou nebezpečných látek, jakož i vývoj opatření v souvislosti s odpadem vznikajícím při dobývání nerostných surovin;
- c) stanovení tematické strategie pro ochranu půdy, zaměřené mezi jiným na předcházení vzniku znečištění, eroze a pouští, postupnému znehodnocování půdy, zabránění půdy a hydrogeologickým rizikům s přihlédnutím k regionální rozmanitosti včetně zvláštností horských a suchých oblastí;
- d) podpora udržitelného řízení těžebního průmyslu s cílem snížit jeho dopad na životní prostředí;
- e) podpora integrace cíle zachování a obnovení krajiny s estetickým významem do dalších politik včetně turismu, s ohledem na odpovídající mezinárodní nástroje;
- f) podpora integrace zohlednění problematiky biologické rozmanitosti do zemědělských politických linií a podpora udržitelného venkovského rozvoje a multifunkčního a udržitelného zemědělství pomocí:
- podpora plného využívání stávajících možností společné zemědělské politiky a dalších politických opatření,
 - podpora zemědělství šetrnějšího k životnímu prostředí, včetně vhodného zavádění extenzivních výrobních metod, podpora integrovaných zemědělských praktik,
- ekologického zemědělství a zemědělské biologické rozmanitosti při budoucím přehodnocení společné zemědělské politiky, s ohledem na nutnost vyváženého přístupu k multifunkční úloze venkovských společenství;
- g) podpora udržitelného využívání moří a zachování mořských ekosystémů, včetně mořského dna, oblastí ústí řek a pobřežních oblastí, se zvláštním důrazem kladeným na místa s vysokým významem biologické rozmanitosti, pomocí:
- podpora větší integrace problematiky životního prostředí do společné rybářské politiky s využitím možnosti pro přezkum v roce 2002,
 - tematické strategie pro ochranu a zachování mořského prostředí, která mezi jiným zohlední podmínky a povinnosti pro provádění úmluv týkajících se moří, a nutného snížení emisí pocházejících z mořské přepravy a dalších činností prováděných na moři nebo na souši, a jejich dopadů na životní prostředí,
 - podpora integrovaného řízení pobřežních zón z hlediska ochrany životního prostředí,
 - další podpora ochrany mořských oblastí zejména pomocí sítě Natura 2000, jakož i pomocí dalších proveditelných prostředků Společenství;
- h) provádění a další rozvoj strategií a opatření týkajících se lesů v souladu se strategií Evropské unie pro lesní hospodářství, s ohledem na zásadu subsidiarity a důraz na biologickou rozmanitost, při začlenění těchto bodů:
- zlepšení stávajících opatření Společenství na ochranu lesů a provádění udržitelného řízení lesů z hlediska ochrany životního prostředí mezi jiným pomocí národních programů pro lesní hospodářství ve spojení s plány pro rozvoj venkova, se zvýšeným důrazem na monitorování rozmanitých úloh lesů v souladu s doporučeními přijatými na Ministerské konferenci o ochraně lesů v Evropě a na Fóru Organizace spojených národů o lesích a v Úmluvě o biologické rozmanitosti a na dalších fórech,
 - podpora účinné koordinace mezi všemi odvětvími politiky, které se týkají lesního hospodářství, včetně soukromého odvětví, jakož i koordinace mezi všemi zúčastněnými stranami zapojenými do problematiky lesního hospodářství,
 - podpora zvýšení podílu dřeva vyráběného v rámci udržitelného vzorce výroby na trhu, mezi jiným pomocí podpory pro udělování oprávnění pro udržitelné řízení lesního hospodářství z hlediska ochrany životního prostředí a podpora označování produktů takového lesního hospodářství,
 - neustálá aktivní účast Společenství a členských států při provádění globálních a regionálních usnesení a při rozhovorech a jednáních týkajících se problematiky lesního hospodářství,

- přezkum možností pro použití aktivních opatření k zabránění obchodu s nelegálně vytěženým dřevem a k boji s takovým obchodem,
 - podpora zohlednění vlivů změny klimatu na lesní hospodářství;
- i) v oblasti geneticky modifikovaných organismů:
- vypracování ustanovení a metod pro posouzení rizik plynoucích z geneticky modifikovaných organismů, pro detekci geneticky modifikovaných organismů, pro jejich označení a pro možnost zpětného vysledování geneticky modifikovaných organismů, za účelem umožnit účinné monitorování a kontrolování jejich vlivu na zdraví a na životní prostředí,
 - snaha o urychlenou ratifikaci a provádění Kartagenského protokolu o biologické bezpečnosti a podpora vytvoření nezbytných regulativních rámců ve třetích zemích pomocí technické a finanční pomoci.

Článek 7

Cíle a prioritní oblasti činnosti pro životní prostředí, lidské zdraví a kvalitu života

1. Cíle stanovené v článku 2 mají být naplněny sledováním těchto cílů, s ohledem na příslušné normy, obecné pokyny a programy Světové zdravotnické organizace (WHO):

- dosažení lepšího chápání ohrožení životního prostředí a lidského zdraví s cílem podniknout opatření k předcházení a ke zmírnění této hrozby,
- příspěvek k lepší kvalitě života pomocí integrovaného přístupu, který je zaměřený na městské oblasti,
- dosažení během jedné generace (2020) toho, aby chemikálie byly vyráběny a používány způsobem, který nemá výrazně negativní dopady na lidské zdraví a na životní prostředí, a pochopit nutnost překonat nedostatečné znalosti týkající se vlastností, využití a zneškodňování chemikálií, jakož i následků exponování chemikáliím,
- nebezpečné chemikálie by měly být nahrazeny bezpečnějšími chemikáliemi nebo bezpečnějšími alternativními technologiemi, při kterých se chemikálií nevyužívá, s cílem snížení rizik pro zdraví člověka a pro životní prostředí,
- snížení dopadu vlivu pesticidů na lidské zdraví a na životní prostředí, na všeobecnější úrovni dosažení udržitelnějšího využívání pesticidů a výrazné celkové snížení využívání pesticidů a z toho plynoucích rizik způsobem, který dovolí nutnou ochranu úrody. Používané pesticidy, které jsou perzistentní, bioakumulativní, toxické nebo mají další zneklidňující vlastnosti, by měly, kde je to možné, být nahrazeny pesticidy méně nebezpečnými,

- dosažení úrovně jakosti spodní a povrchové vody, která nepředstavuje rizika pro lidské zdraví a pro životní prostředí, ani na ně nemá vážný dopad, a zajištění udržitelných hodnot čerpání z vodních zdrojů pro dlouhodobé období,
- dosažení úrovně jakosti vzduchu, která nepředstavuje rizika pro lidské zdraví a pro životní prostředí, ani na ně nemá výrazně negativní dopad,
- podstatné snížení počtu osob pravidelně exponovaných dlouhodobě průměrným hladinám hluku, pocházejících zejména z dopravy, které mají podle vědeckých studií škodlivý vliv na lidské zdraví, a příprava dalšího kroku při práci na směrnici o hluku.

2. Tyto cíle jsou naplňovány pomocí těchto prioritních činností:

- a) posílením výzkumných programů a vědeckých expertíz Společenství, a podporou mezinárodní koordinace národních výzkumných programů kvůli dosažení cílů v oblasti lidského zdraví a životního prostředí, zejména:
- určením a doporučením prioritních oblastí pro výzkum a pro zavedení opatření, mezi jinými především oblasti týkající se možných vlivů zdrojů elektromagnetického znečištění na lidské zdraví, a také věnováním pozornosti zejména vývoji a legalizaci metod alternativních k testování na zvířatech, zejména pokud jde o bezpečnost chemických složek,
 - definováním a vývojem ukazatelů lidského zdraví a životního prostředí,
 - opětovným přezkoumáním, vývojem a aktualizací stávajících zdravotních norem a mezních hodnot, zejména se zohledněním vlivu na potenciálně zranitelné skupiny, jakými jsou například děti nebo staří lidé, a vzájemného působení a synergického vlivu různých znečišťujících látek,
 - přezkoumáním vývojových tendencí a zavedením mechanismu rychlého varování pro nové nebo vznikající problémy;
- b) v oblasti chemikálií:
- uvalením zodpovědnosti na výrobce, dovozce a uživatele za šíření vědomostí o všech chemikáliích (povinnost péče) a posouzením rizik plynoucích z jejich užívání, i ve výrobcích, a z jejich opětovného použití a zneškodňování,
 - vyvinutím soudržného systému, založeného na vícevrstevném přístupu, s vyloučením chemických látek používaných ve velmi malých množstvích, který slouží k testování, posuzování rizik a řízení rizik nových a stávajících látek a který využívá testovacích postupů snižujících nutnost testování na zvířatech a rozvíjejících alternativní testovací metody,

- zajištěním, že znepokojující chemické látky podléhají urychleným postupům řízení rizik a že vysoce znepokojující chemické látky, zejména látky karcinogenní, mutagenní nebo toxické pro reprodukci a látky s vlastnostmi perzistentních organických znečišťujících látek (POP), se používají pouze v oprávněných a definovaných případech a jejich použití musí podléhat předchozímu schválení,
 - zajištěním, že výsledky posuzování rizik plynoucích z chemikálií jsou plně zohledněny ve všech oblastech právních předpisů Společenství o chemikáliích a zabráněním duplicity práce,
 - poskytnutím kritérií, která umožní integrovat mezi látky vysoce znepokojující látky perzistentní, bioakumulativní a toxické a látky vysoce perzistentní a vysoce bioakumulativní a látky, které předpokládají přídavek známých endokrinních narušitelů poté, co se stanoví dohodnuté testovací metody a kritéria,
 - zajištěním, že jsou hlavní opatření nezbytná k dosažení určených cílů, vyvíjena tak rychle, aby mohla vstoupit v platnost před přezkumem v polovině období,
 - zajištěním přístupu veřejnosti k neutajovaným informacím registru Společenství pro chemikálie (registr REACH);
- c) v oblasti pesticidů:
- plným prováděním uplatnitelných právních rámců⁽¹⁾ a přezkoumáním jejich účinnosti a jejich pozměněním tak, aby zajišťovaly vysoký stupeň ochrany. Tato kontrola může ve vhodných případech zahrnovat využití porovnávacích posuzování a vyvinutí postupů povolujících uvedení na trh,
 - tematickou strategií pro udržitelné využívání pesticidů, která je zaměřena na:
 - i) minimalizaci nebezpečí a rizik, která představuje využívání pesticidů pro lidské zdraví a pro životní prostředí;
 - ii) zlepšené kontroly využívání a distribuce pesticidů;
 - iii) snížení úrovně zdraví škodlivých aktivních látek, zejména pomocí nahrazování nejvíce nebezpečných látek bezpečnějšími alternativami, včetně nechemických;
 - iv) podpora využívání technik pěstování s nízkými vstupy a bez použití pesticidů, mezi jiným zvýšením uvědomělosti uživatelů, podporou používání předpisů pro
- dobré postupy a podporou zvážení možného použití finančních nástrojů;
- v) průhledný systém ohlašování a monitorování pokroků, dosažených v naplňování cílů této strategie a zavedení vhodných ukazatelů;
- d) v oblasti chemikálií a pesticidů:
- směřováním k urychlené ratifikaci Rotterdamské úmluvy o předchozím souhlasu, založené na informacích pro určité nebezpečné chemikálie a pesticidy, které jsou předmětem mezinárodního obchodu, a Stockholmské úmluvy o perzistentních organických znečišťujících látkách (POP),
 - změnou nařízení Rady (EHS) č. 2455/92 ze dne 23. července 1992 o vývozu a dovozu určitých nebezpečných chemických látek⁽²⁾ tak, aby bylo přizpůsobeno Rotterdamské úmluvě, aby byly zlepšeny jeho procedurální mechanismy a aby se zlepšil přenos informací do rozvojových zemí,
 - podporou zlepšení nakládání s chemikáliemi a pesticidy v rozvojových a kandidátských zemích, a zejména odstranění zásob zastaralých pesticidů mezi jiným podporou projektů zaměřených na toto odstranění,
 - přispěním k mezinárodnímu úsilí o vypracování strategického přístupu pro mezinárodní nakládání s chemikáliemi;
- e) v oblasti udržitelného využívání vod a dosažení vysoké jakosti vod:
- zajištěním vysokého stupně ochrany povrchových a podzemních vod, zabráněním jejich znečištění a podporováním udržitelného využívání vod,
 - směřováním k plnému provádění rámcové směrnice pro vodní hospodářství⁽³⁾ s cílem dosáhnout uspokojivého ekologického, chemického a množství stavu vody a soudržného a udržitelného řízení vodních zdrojů,
 - vyvinutím opatření zaměřených na zastavení vypouštění, emisí a ztrát prioritních nebezpečných látek v souladu s ustanoveními rámcové směrnice pro vodní hospodářství,
 - zajištěním vysokého stupně ochrany vod ke koupání, zejména přezkoumáním směrnice pro vody ke koupání⁽⁴⁾,

(1) Směrnice Rady 91/414/EHS ze dne 15. července 1991 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh (Úř. věst. L 230, 19.8.1991, s. 1). Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Komise 2001/49/ES (Úř. věst. L 176, 29.6.2001, s. 61).

(2) Úř. věst. L 251, 29.8.1992, s. 13. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Komise (ES) č. 2247/98 (Úř. věst. L 282, 20.10.1998, s. 12).

(3) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1).

(4) Směrnice Rady 76/160/EHS ze dne 8. prosince 1975 o jakosti vod ke koupání (Úř. věst. L 31, 5.2.1976, s. 1). Směrnice naposledy pozměněná aktem o přistoupení z roku 1994.

- zajištěním integrace konceptů a přístupů stanovených v rámcové směrnici pro vodní hospodářství a dalších směrnic o ochraně vod do dalších politik Společenství;
- f) v oblasti jakosti ovzduší by vypracování a provádění opatření stanovených v článku 5 pro přepravní, průmyslové a energetické odvětví mělo být slučitelné se zlepšováním jakosti ovzduší a mělo by k tomuto zlepšování přispívat. Další předpokládaná opatření jsou:
- zlepšení monitorování a posuzování jakosti ovzduší, včetně usazování znečišťujících látek, a ustanovení o informování veřejnosti, zejména vyvinutí a používání ukazatelů,
 - vypracování tematické strategie k posílení soudržné a integrované politiky znečišťování ovzduší s cílem určit priority pro další činnost, přezkoumání a vhodné aktualizování norem pro jakost ovzduší a národních emisních stropů s cílem dosáhnout dlouhodobého cíle nepřesahovat kritické zatížení a kritické hodnoty, a stanovení lepšího systému pro sbírání informací, modelování a předvídaní,
 - přijetí vhodných opatření týkajících se přízemního ozónu a částic,
 - zvážení jakosti vnitřního ovzduší a jeho vlivů na lidské zdraví a navržení vhodných doporučení pro budoucí opatření,
 - převzetí vedoucí úlohy při jednáních a při provádění Montrealského protokolu o látkách, které poškozují ozónovou vrstvu,
 - převzetí vedoucí úlohy při jednáních o jakosti ovzduší v Evropě a posílení propojení a interakcí s mezinárodním procesem přispívajícím k dosažení čistého ovzduší v Evropě,
 - další rozvoj specifických nástrojů Společenství pro snižování emisí pocházejících z příslušných kategorií zdrojů;
- g) v oblasti hluku:
- doplněním a dalším zlepšením opatření, včetně vhodných postupů schvalování typů, týkajících se emisí hluku pocházejících ze služeb a výrobků, zejména z motorových vozidel, včetně opatření ke snížení hluku pocházejícího z interakce mezi pneumatikami a povrchem vozovky, které neohroží bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, ze železničních vozidel a ze stacionárních strojů,
 - rozvojem a uplatňováním nástrojů zaměřených na vhodné snížení hluku z dopravy, například pomocí snížení nároků kladených na dopravu, přechodů k méně hlučným způsobům dopravy; podporou technických opatření a udržitelného plánování dopravy;

h) v oblasti životního prostředí ve městech:

- určením tematické strategie, která podporuje integrovaný horizontální přístup napříč politikami Společenství a která zlepšuje jakost městského prostředí, s přihlédnutím k pokroku dosaženému při uplatňování stávajícího rámce pro spolupráci ⁽¹⁾, který může být přezkoumán, a která je zaměřena na:
 - podporu programu Místní agenda 21,
 - oslabení propojení mezi hospodářským růstem a požadavky na přepravu cestujících,
 - potřebu zvýšení podílu železniční, lodní, pěší a cyklistické dopravy v přepravě veřejnosti,
 - potřebu řešení zvyšujícího se objemu dopravy a zavedení výrazného oddělení růstu dopravy a růstu hrubého domácího produktu,
 - potřebu podpory využívání vozidel s nízkými hodnotami emisí ve veřejné dopravě,
 - přihlížení k ukazatelům týkajícím se městského prostředí.

Článek 8

Cíle a prioritní oblasti činnosti pro udržitelné využívání a nakládání s přírodními zdroji a odpady

1. Cíle stanovené v článku 2 mají být naplněny sledováním těchto cílů:

- snaha o zajištění, že spotřeba zdrojů a s tím spojené následky nepřesáhnou únosnost životního prostředí, a k prolomení vazby mezi hospodářským růstem a využíváním zdrojů. V této souvislosti se připomíná orientační cíl dosáhnout do roku 2010 ve Společenství 22 % podílu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů s ohledem na drastické zvýšení energetické hospodárnosti a hospodárnosti využívání zdrojů,
- dosažením významného celkového snížení objemů produkováných odpadů pomocí podniků, zaměřených na prevenci vzniku odpadů, cestou lepší hospodárnosti nakládání se zdroji a pomocí přechodu k udržitelnějším výrobním a spotřebním vzorcům,
- významným snížením množství odpadu určeného k odstranění a objemu produkováného nebezpečného odpadu, přičemž je nutné zabránit zvýšení emisí do ovzduší, vody a půdy,

⁽¹⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1141/2001/ES ze dne 27. června 2001 o rámci Společenství pro spolupráci k podpoře udržitelného městského rozvoje (Úř. věst. L 191, 13.7.2001, s. 1).

— podporou opětovného použití a zajištěním, že úroveň nebezpečnosti u produkováných odpadů se sníží a že tyto odpady budou představovat co možná nejmenší riziko; upřednostňováním opětovného použití a zejména recyklování; snížením množství odpadu určeného k odstranění na minimum a zajištěním jeho bezpečného zneškodnění; zajištěním, že odpad určený ke zneškodnění se zpracovává co možná nejblíže místu, kde je produkován, do té míry, aby nebyla snížena účinnost postupů nakládání s odpady.

2. Tyto cíle jsou naplňovány, s přihlédnutím k integrovanému přístupu odpadové politiky a ke strategii Společenství pro nakládání s odpady ⁽¹⁾, pomocí těchto prioritních činností:

- i) rozvojem tématické strategie o udržitelném využívání zdrojů a nakládání se zdroji, která mezi jiným zahrnuje:
 - a) odhadnutí toků materiálu a odpadu ve Společenství, včetně dovozu a vývozu, například použitím nástroje analýzy toku materiálu;
 - b) přezkoumání účinnosti politických opatření a dopadu subvencí vztahujících se k přírodním zdrojům a odpadu;
 - c) stanovení všeobecných a konkrétních cílů vedoucích k účinnému zužitkování zdrojů a ke zmenšenému využívání zdrojů, a oddělení vazeb mezi hospodářským růstem a negativními dopady na životní prostředí;
 - d) podpora těžebních a výrobních metod a technik, které podněcují ekoeffektivnost a udržitelné využívání surových materiálů, energie, vody a dalších zdrojů;
 - e) rozvoj a zavedení široké škály nástrojů včetně výzkumu, přesunu technologie, ekonomických nástrojů a dalších nástrojů vycházejících z trhu, z programů nejlepší praxe a z ukazatelů účinného zužitkování zdrojů;
- ii) rozvojem a zavedením opatření pro předcházení vzniku odpadů a pro nakládání s odpady mezi jiným pomocí:
 - a) rozvoje souboru jakostních a množstevních cílů pro snížení, který zahrnuje veškeré příslušné odpady; těchto cílů má být ve Společenství dosaženo do roku 2010. Komise se vyzývá, aby připravila návrh týkající se těchto cílů do roku 2002;
 - b) podpora ekologicky zdravého a udržitelného pojetí výrobků;
 - c) zvýšení osvěty o možnosti veřejnosti přispět ke snížení odpadu;
 - d) formulování operativních opatření vedoucích k podpoře prevence vzniku odpadu, například stimulování opětovného použití a obnovení nebo zrušení používání určitých látek a materiálů pomocí opatření týkajících se výrobků;

- e) vypracování dalších indikátorů v oblasti nakládání s odpady;
- iii) rozvojem tematické strategie o recyklování odpadu, která zahrnuje mezi jiným tato opatření:
 - a) opatření směřující k zajištění třídění, sběru a recyklování prioritních toků odpadu;
 - b) další rozvoj zodpovědnosti výrobce;
 - c) rozvoj a přenos technologie zpracování a recyklování odpadů, která je šetrná k životnímu prostředí;
- iv) rozvojem nebo přepracováním právních předpisů týkajících se odpadu, mezi jiným i stavebního a demoličního odpadu, kalů z čistíren odpadních vod ⁽²⁾, biodegradibilních odpadů, obalových odpadů ⁽³⁾, baterií ⁽⁴⁾ a lodní přepravy odpadu ⁽⁵⁾, ujasněním rozdílů pro stanovení, co je odpad a co odpad není, a vypracováním odpovídajících kritérií pro další rozpracování přílohy IIA a IIB rámcové směrnice o odpadech ⁽⁶⁾.

Článek 9

Cíle a prioritní oblasti činnosti pro řešení mezinárodních otázek

1. Cíl stanovený v článku 2 týkající se mezinárodních otázek a mezinárodních rozměrů čtyř prioritních oblastí v problematice životního prostředí stanovených v tomto programu zahrnuje tyto cíle:

- provádění ambiciózních environmentálních politik na mezinárodní úrovni zejména s přihlédnutím k únosnosti globálního životního prostředí,
- další podpora udržitelných spotřebních a výrobních vzorců na mezinárodní úrovni,
- učinění pokroku k zajištění vzájemné podpory mezi environmentálními a obchodními politikami a opatřeními.

⁽²⁾ Směrnice Rady 86/278/EHS ze dne 12. června 1986 o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství (Úř. věst. L 181, 4.7.1986, s. 6). Směrnice naposledy pozměněná aktem o přistoupení z roku 1994.

⁽³⁾ Směrnice 94/62/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech (Úř. věst. L 365, 31.12.1994, s. 10). Směrnice naposledy pozměněná rozhodnutím Komise 1999/177/ES (Úř. věst. L 56, 4.3.1999, s. 47).

⁽⁴⁾ Směrnice Komise 93/86/EHS ze dne 4. října 1993, kterou se přizpůsobuje technickému pokroku směrnice Rady 91/157/EHS o bateriích a akumulátorech obsahujících určité nebezpečné látky (Úř. věst. L 264, 23.10.1993, s. 51).

⁽⁵⁾ Nařízení Rady (EHS) č. 259/93 ze dne 1. února 1993 o dozoru nad přepravou odpadů v rámci Evropského společenství, do něj a z něj a o její kontrole (Úř. věst. L 30, 6.2.1993, s. 1). Nařízení naposledy pozměněné rozhodnutím Komise 1999/861/EHS (Úř. věst. L 316, 10.12.1999, s. 45).

⁽⁶⁾ Směrnice Rady 75/442/EHS ze dne 15. července 1975 o odpadech (Úř. věst. L 194, 25.7.1975, s. 39). Směrnice naposledy pozměněná rozhodnutím Komise 96/350/ES (Úř. věst. L 135, 6.6.1996, s. 32).

⁽¹⁾ Usnesení Rady ze dne 24. února 1997 o strategii Společenství pro nakládání s odpady (Úř. věst. C 76, 11.3.1997, s. 1).

2. Tyto cíle jsou naplňovány pomocí těchto prioritních činností:
- integrováním environmentálních požadavků do všech vnějších politik Společenství, včetně společného fungování politiky obchodu a rozvoje, za účelem dosáhnout udržitelného rozvoje mezi jiným vypracováním obecných pokynů;
 - vytvořením komplexního souboru environmentálních cílů a cílů rozvoje, které mají být přijaty, jako součásti nového globálního ujednání nebo paktu na Světovém summitu o udržitelném rozvoji v roce 2002;
 - prací na posílení mezinárodního řízení v oblasti ochrany životního prostředí postupným opětovným posilováním multilaterální spolupráce a úředního rámce včetně zdrojů;
 - směřováním k urychlené ratifikaci, účinnému naplňování a provádění mezinárodních úmluv a dohod o životním prostředí, ve kterých je Společenství smluvní stranou;
 - podporou udržitelné praxe v oblasti ochrany životního prostředí v zahraničních investicích a exportních úvěrech;
 - zesílením úsilí na mezinárodní úrovni k dosažení dohody o metodách pro posuzování rizik pro lidské zdraví a pro životní prostředí, a o postupech pro řízení rizika s přihlédnutím k zásadě předběžné opatrnosti;
 - dosažením vzájemné podpory mezi obchodem a potřebami ochrany životního prostředí s patřičným zohledněním environmentální oblasti při posuzování dopadů multilaterálních obchodních dohod, které mají být uskutečněny, na trvale udržitelný rozvoj v prvotním stupni jejich vyjednávání a následným přijetím příslušných opatření;
 - další podporou světového obchodního systému, který plně uznává multilaterální nebo regionální dohody v oblasti ochrany životního prostředí i zásadu předběžné opatrnosti, zvýšením možností pro obchod s výrobky a službami, které respektují životní prostředí a trvale udržitelný rozvoj;
 - podporou přeshraniční spolupráce se sousedními zeměmi a regiony v oblasti ochrany životního prostředí;
 - podporou lepší provázanosti politik propojováním prací vykonaných v rámci různých úmluv, včetně posuzování vztahů mezi biologickou rozmanitostí a změnou klimatu a integrace problematiky v oblasti biologické rozmanitosti do provádění rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu a Kjótského protokolu.
- poznaticích a na strategických přístupech stanovených v článku 3, jsou naplňovány pomocí těchto prioritních činností:
- vývojem zlepšených mechanismů, všeobecných pravidel a zásad dobrého řízení, během tohoto procesu je na všech stupních každá zúčastněná strana široce a důkladně konzultována, za účelem napomáhat výběru nejúčinnější možnosti k dosažení nejlepších výsledků v oblasti ochrany životního prostředí a v oblasti udržitelného rozvoje s ohledem na navrhovaná opatření;
 - posílením účasti nevládních organizací pracujících v oblasti ochrany životního prostředí v procesu konzultací a to cestou vhodné podpory, včetně financování Společenstvím;
 - zlepšením procesu tvorby politických linií pomocí:
 - hodnocení *ex-ante* možných dopadů, zejména dopadů na životní prostředí, nových politických linií včetně možného rozhodnutí o nejednání a včetně legislativních návrhů a zveřejnění výsledků,
 - hodnocení *ex-post* účinnosti stávajících opatření při naplňování jejich environmentálních cílů;
 - zajištěním, že problematika ochrany životního prostředí a zejména prioritní oblasti určené v tomto programu, tvoří hlavní prioritu pro výzkumné programy Společenství. Měly by být vykonávány pravidelné přezkumy potřeb a priorit environmentálního výzkumu v souvislosti s rámcovým programem Společenství pro výzkum a technologický rozvoj. Zajištěním lepší koordinace výzkumu spojeného s oblastí ochrany životního prostředí probíhajícího v členských státech mezi jiným za účelem zlepšení uplatňování výsledků;
 - vybudováním mostů mezi environmentálními a dalšími aktéry v oblasti informací, školení, vzdělávání a politiky;
 - zajištěním pravidelného přísunu informací počínaje rokem 2003, které mohou napomoci k poskytnutí základu pro:
 - politická rozhodnutí v oblasti ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje,
 - průběžnou kontrolu a přezkoumání odvětvových integračních strategií stejně jako strategie pro udržitelný rozvoj,
 - informování širší veřejnosti.
- Vytváření takových informací bude podporováno pravidelnými zprávami Evropské agentury pro životní prostředí a jiných příslušných orgánů. Tyto informace obsahují zejména:
- klíčové environmentální ukazatele,
 - ukazatele stavu a tendencí vývoje životního prostředí,
 - integrační ukazatele;

Článek 10

Tvorba environmentální politiky

Cíle stanovené v článku 2 týkající se tvorby environmentální politiky založené na účasti, na nejlepších dostupných vědeckých

- f) přezkoumáváním a pravidelným monitorováním informací a systémů zpráv s cílem dosáhnout soudržnějšího a účinnějšího systému, který zajistí racionální podávání zpráv vysoké jakosti, srovnatelných a odpovídajících údajů a informací o životním prostředí. Komise se vyzývá k co nejrychlejšímu poskytnutí vhodného návrhu za tímto účelem. Požadavky na monitorování, sběr údajů a podávání zpráv by měly být účinně zohledněny v budoucí environmentální legislativě;
- g) posilováním ustanovení a využívání zařízení a nástrojů sloužících k monitorování země (například satelitní technologie) k napomáhání při tvorbě a provádění politik.

Článek 11

Monitorování a hodnocení výsledků

1. Ve čtvrtém roce provádění tohoto programu zhodnotí Komise pokrok dosažený při jeho provádění společně se souvisejícím vývojem a vyhlídkami v oblasti životního prostředí. Toto zhodnocení se provede na základě komplexního souboru ukazatelů. Komise předloží zprávu z poloviny období Evropskému parla-

mentu a Radě společně s jakýmkoliv návrhy na pozměnění, které může považovat za vhodné.

2. Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě závěrečné posouzení programu a stavu životního prostředí a vyhlídek v této oblasti v průběhu posledního roku tohoto programu.

Článek 12

Toto rozhodnutí bude zveřejněno v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

V Bruselu dne 22. července 2002.

Za Evropský parlament

předseda

P. COX

Za Radu

předseda

P. S. MØLLER